

U HAZU održan skup "Dan kada je nastala država Hrvatska 1991."

ZAGREB, 20. veljače 2015. (Hina) - Na znanstvenom skupu "Dan kada je nastala država Hrvatska 1991." održanom u petak Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (HAZU) sudionici su pokušali odgovoriti na pitanje koji bi se datum, između njih nekoliko, mogao uzeti kao relevantan s obzirom da u javnosti, ali i sudstvu, znanstvenoj i memoarskoj literaturi, sveučilišnim udžbenicima, publicistici postoje dvojbe.

Ministar vanjskih poslova u vrijeme hrvatskog osamostaljenja, akademik Davorin Rudolf ustvrdio je kako to može biti jedino 25. lipnja, dan kada je 1991. donesen temeljni konstitutivni političko - pravni akt o stvaranju neovisne države Hrvatske.

Deklaracija o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske i Ustavna odluka o suverenitetu i samostalnosti Republike Hrvatske. Rudolf tvrdi kako je toga dana Hrvatska stekla kvalitete države i međunarodnopravni subjektivitet u međunarodnoj zajednici, jer su bili ispunjeni osnovni, klasični međunarodnopravni uvjeti za nastanak države - postojanje teritorija, stanovništva i vlasti. Saborska odluka od 8. listopada, prema Rudolfu, nije konstitutivni akt o nastanku države Hrvatske, već je jedna od važnih odluka kojom je označena završna faza okončanja postupka razdruživanja Hrvatske u nekadašnjoj jugoslavenskoj federaciji.

Sličnog stajališta je i zastupnik u sedam saziva Hrvatskog sabora i njegov bivši predsjednik te predsjednik saborske Ustavne komisije (1990. do '92). Vladimir Šeks koji je istaknuo kako je Hrvatska 25. lipnja 1991. imala sve konstitutivne elemente nužne za postojanje države - stanovništvo, teritorij (neovisno što hrvatske vlasti nisu tada efektivno kontrolirale cjelokupni državni teritorij) te jer je na svom teritoriju obnašala sve tri grane državne vlasti - zakonodavnu, upravnu i sudbenu.

Hrvatska je 25. lipnja 1991. imala sve prerogative države, a 8. listopada 1991. je datum stjecanja pune nezavisnosti, a ne državnosti, jer je tada RH raskinula sve državnopravne sveze s bivšim republikama SFRJ, rekao je Šeks. Napomenuo je da je tada konstatirano da se SFRJ raspala, a da je JNA na Hrvatsku izvršila agresiju. Šeks je također predložio da se utvrdi jedinstveni datum hrvatske državnosti i neovisnosti.

Predsjednica Ustavnog suda i profesorica zagrebačkog Pravnog fakulteta Jasna Omejec smatra kako je pak 8. listopada 1991. datum relevantan za međunarodno pravo koje bi se trebalo primjenjivati u kaznenim postupcima, jer se po njezinom mišljenju tada RH stekla svojstva suverene države.

Kazala je kako je poticaj za raspravu Zakon o državnim blagdanima, neradnim danima, spomendanima kao i odluka Ustavnog suda koja se bavi tim pitanjima od 12. siječnja ove godine. RH je stekla svojstva suverene države u smislu međunarodnog prava 8. listopada '91.- što je neosporna činjenica povijesno pravna činjenica međunarodno potvrđena i prihvaćena. ta činjenica mora biti dolsjedno poštovana u sudskoj praksi te služiti nacionalnim sudovima u njihovoj interpretaciji Ustava, zakona drugih izvora prava u konkretnim sudskim postupcima, kazala je.

Omejec u razgovoru s novinarima nije željela komentirati izbor novih sudaca Ustavnog suda rekavši tek da je to stvar, nadležnost i odgovornost parlamenta. Također nije željela ništa reći ni o odluci Ustavnog suda vezano uz monetizaciju autocesta. Na upit je li srdačan pozdrav s novoizabranom predsjednicom Republike Kolindom Grabar Kitarović na inauguraciji naznaka buduće dobre suradnje Omejec je rekla kako ona ne surađuje s drugim državnim organima nego nadzire (ustavnost).

Inače u raspravi su se, među mogućim datumima nastanka hrvatske države, spominjali i 30. svibnja 1990. kada je održano prvo zasjedanje Sabora nakon prvih demokratskih višestranačkih izbora ili 22. prosinca 1990. kada je donesen "božićni" Ustav RH, ali i 15. siječnja 1992. kada je RH međunarodnopravno priznala skupina država, među njima sve članice Europske zajednice/unije. Stoga je svrha znanstvenoga skupa bila pridonijeti unificiranju i utvrđivanju samo jednoga dana neovisnosti suvremene Republike Hrvatske na temeljima jasne povijesne faktografije.

Nazočnima su se uvodnim izlaganjima obratili i predsjednik HAZU akademik Zvonko Kusić i savjetnik predsjednice Republike za društvene djelatnosti Andro Krstulović Opara.

(Hina) xdm yln